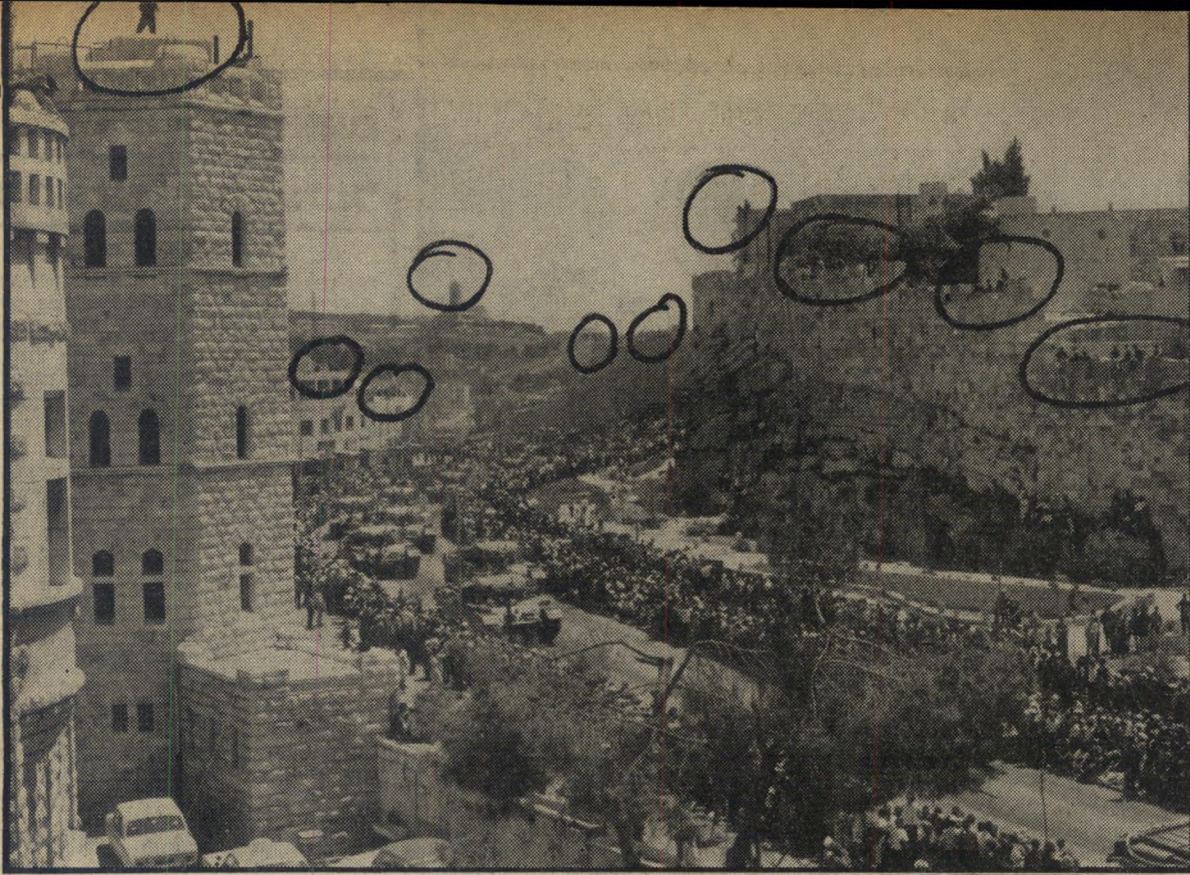

אפשרות כזו היתה מקשה על תוכנית אל-פתח. שכן דווקא מיצעד בו יחוו מאות אלפים, ואשר יעבור בירושלים המזרחית, הוא התוואי האידיאלי בשבילו. אברעמאר מפעיל את קשריו עם שרי ממשלת-ירדן ובעיקר — עם ראש-הממשלה, בהגית אל תלהג, כדי שממשלת-חוסין לא תנקוט, הם ותלילה, כל פעולה נגד המיצעד בירושלים. הלחץ נושא פרי — וממשלת-ירדן אינה פוצה פה נגד כהנת צה"ל לערוך מיצעד בירושלים המזרחית.

מיבצע-כראמה גידה הכד

ל רוע מזדו של אברעמאר, מצליחה עבודת-המודיעין של כוחות-הביטחון הישראליים לגלות פרטים אודות התוכנית המתגבשת לפעולה רבת-היקף של אל-פתח, המתוכננת ליום-העצמאות. ידיעות-מודיעין אלו הן הגורמות, בין השאר, לפשיטת-צה"ל על כראמה, במטרה לנפץ את הכוח, אותו מרכו אברעמאר לקראת יום-העצמאות. מה שלא היה ידוע למודיעין של צה"ל עד אז אודות תוכנית פיצוץ-המיצעד מתגלה לאחר הפשיטה על כראמה — הודות למסמכים שנחפסו במפי-קדת אל-פתח, שם התברר שאל-פתח תיכנן גם תוכנית להתקפת צועדי צעדת שלוש-הימים, תוך הדגשה לא להימנע מלפעול ב"חיליות השופות-הרגליים". תוכנית-האבטחה, אותה הכין צה"ל להגנה על חגיגות-העצמאות ועל מיצעד-צה"ל, גובשה עוד זמן רב לפני פעולת-כראמה; אולם כיום ניתן לומר בהדאות, שמיבצע-האבטחה עצמו החל בפעולה צבאית זו —

קהל רבבות צופה בסדר ה- טאנקים של מיצעד-צה"ל, ל- יד שער-שכם שבחזמת העיר העתיקה. אותה שעה מאבטחים אנשי

„אל תמתין שחבלנים יבואו אליך המתן להם בבסיסהם!“

בכתה כל סימן של ניסיון חבלה או התנכלות. אולם איש לא יכול היה עדיין לומר בביטחון שלא יעשה ניסיון חבלה במיצעד. בערב שלפני המיצעד נערכה סריקה קפדנית לאורך מסלולו.

חדים, המשטרה העבירה כמות גדולה של שוטרים, מאיזורים שונים בארץ, לנקודות תורפה — כשחלק ניכר מהם לבושים בתלבושת אורחית, ואילו חיילי-המילואים, שלא נקראו לשרות מילואים, הוזעקו. כתב אלוף-מישנה אליעזר אמיתי מפקד אירועי יום-העצמאות במכתב שהופנה לחיילי-המילואים: „אם אתה משתתף בחגיגות ערב יום-העצמאות או בא להשתתף במיצעד — אנא היה נא סוכנוני בנושא-הביטחון. אנו מבקשים ממך תשומת-לב לשני דברים בלבד: „לאנשים המתנהגים בצורה חשודה (על ראש הגבו בעור הכובע).

שיטה זו אומרת: אל תמתין שהחבלנים יגיעו אליך — צא אליהם והמתן להם ליד בסיסהם — שם הם עדיין חשים את עצמם בטוחים. כתוצאה משיטה זו, נאלצו אירגוני-החבל-ניב להעתיק את בסיסהם הרחק מביקעת-הירדן, בצידו המזרחי של הנהר — כדי להעביר אותם לרמה הנמצאת עמוק בירדן. אם לקבל את הדיווחים הירדנים כנכונים, הרי שמרגע שיצאו מבסיסהם, 20 קילומטר ויותר מרחית לירדן — היו חוליות החבלנים צפויות להיחלוק עם כוחות צה"ל.

ואין ספק ששינה בפרטים רבים, הודות לחומר-המודיעין החדש שהצטבר.

כשם שפעולת-כראמה הביאה לשינוי ב-הערכות הביטחוניות בישראל, לקראת יום-העצמאות, כך גרמה גם לשינוי בתוכניות אל-פתח. עתה היה על קציני-המיבצעים של אירגוני-הטרור לתכנן את כל מיבצעייהם מ-חדש. אלא שהשיטות החדשות בהן נקטו

באיוורר-הבמות הוצבו אנשי-ביטחון במדים וללא מדים. המוזמנים התבקשו לפתוח את ארנקיהם, להפעיל את מכשירי-הטרנזיסטור שבידם, ולמסור לבדיקה את מצ-למותיהם. חוליות מיוחדות בדקו את הרכב-לאורך מסלול-המיצעד, מעל ראשי-הצועדים

מסדר על כך לשוטט או חייל-האבטחה הקרוב ביותר אליך“ הקריאה עשתה את שלה. רבבות אורחים הפכו ביום-העצמאות לסוכני-ביטחון, חלק בלתי-ניפרד מהמיצעד החשאי. אורחים עצרו עשרות אנשים שהתנהגותם נראתה להם חשודה, מסיבה זו או אחרת; ברובם היו אלה ערבים ישראלים או תושבי מיוחדת-ירושלים, שבאו לראות את החגיגות. לא היו כל תקריות סביב מצערים אלה. החשודים הובאו למשטרה, נחקרו בקצרה, ושוחררו מייד — על-מנת שיוכלו לחזור לחגיגות.

מיבצע-סנדביץ'

הגורמת-הביטחון הרחבה, אותה מתח צה"ל לאורך הירדן, שיבשה את כל תוכניות אל-פתח. עתה הודרו ממשלת-ירדן להגיש למועצת-הביטחון תלונה — בניסיון מאוחר למנוע את מיצעד-צה"ל. ואילו אירגוני-הטרור, שנחפסו לבהלה עקב האפשרות שמיצעד-צה"ל יעבור בכל זאת בירושלים ללא כל פעולה הפגנתית מצידם, החלו לנקוט בפעולות התאבדות, כשהם שולחים מעבר לגבול חוליות גדולות של חבלנים — שהושמדו וזו אחר זו.

הגזרה בתי-החיריה

יה זה צה"ל? שנטל על עצמו את התפקיד לאבטח את המסלול של תש-עת הקילומטרים, בו יעבור המיצעד. הוא עשה זאת בעזרת הגורתי-ביטחון ענה. האבטחה כוונה למנוע שתי אפשרויות חבלה במיצעד: חבלה מרחוק וחבלה מקרוב, מחוץ קהלה הצופה בצועדים.

מיבצע שעת-השיץ'

שעת השיץ' הלכה וקרבה. הגיע מועד פתיחת חגיגות יום-העצמאות. שתי פרוטות הסנדביץ' משני צידי מסלול המיצעד, התגלו כבלתי-חידרות. אולם המתח הלך וגבר אצל האחרים על ביטחון המיצעד: האם בסנדביץ' עצמו לא מצויים חבלנים או מלכודת-חבלה? סיפר פקד בושמי, כהמחלקה לתפקידים מיוחדים במשטרת-ירושלים: „עוד לפני יום-העצמאות ערכנו תוכנית מוקדמת של נקי-זות-התורפה העיקריות. תכננו זאת כך, שב-כל נקודת-תורפה יהיה מספר סביר של שוטרים, שידיאגו לכל הפרטים שהוכתבו מראש. ערב-המיצעד פשט צה"ל על דרכי הגדה המערבית, מחסומים הוצבו בדרכים. בצירים העולים לירושלים הורשה לעלות רק רכב נושא מספר-זהויה ישראלי. כל-ירכב של תושבי השטחים הופנו לדרכים צדדיות, שנשמרו בקפדנות. לאורך הצירים מוקמו חוליות אבטחה שהבטיחו את ביטחונם של העולים לירושלים. בנקודות-יישוב הקרובות לגבול, כמו העיר יריחו, למשל, הוטל עוצר חיצוני — כשהכניסה והיציאה לעיר אסורות. מסגנת דקה של כוחות-ביטחון סריקה את כל הגדה המערבית. היא לא העלתה

החוליות תצליח בכל זאת להסתגן דרך הרשת הצפופה של צה"ל, להתמקם בגדה ולצאת לפעולה — ערב יום-העצמאות. נגד אפשרות כזו הכין צה"ל תוכנית נגדית, שכונתה בפי רבים בשם תוכנית סנדביץ'. הפרוסה העליונה של הסנדביץ' היתה הערכות-צה"ל לאורך הירדן; ואילו כוחות-ביטחון אחרים, מן הצד השני של השטחים המוחזקים, מכיוון ישראל. כאן נפלה המשימה, בעיקר, על שיכמם של אנשי משטרת-ישראל ומשמר-הגבול. נוכח האפשרות שחבלנים יצליחו להסתגן מירדן ולהגיע בכיתון הקן הירוק, במישמרות וליד מחסומים נבדקו המכר-ניות הנכנסות לערים הגדולות. כל מכונית שנוסעת נרא חשודים נעצרה; נוסעיה הת-בקשו להזדהות. ביקורת חמורה במיוחד נערכה אצל מכוניות הנושאות מספרים המעידים כי הן שייכות לתושבי השטחים.

עד הגג

צה"ל במלחמתו בחבלנים, מאז כראמה, לא איפשרה להם לתכנן תוכנית קבועה; הם נאלצו לשנותה שוב, כעבור ימים אחדים. דוברי ממשלת-ירדן וכתבי-החוץ ברבת-עמון, הודיעו לאחרונה על יחידות ישראליות הפושטות בלילות מעבר לגבול, ותוקפות את בסיסי-החבלנים. דיווחיהם, באם הם נכר-נים, הצביעו על שיטה, אותה החזיר כבר וינגייט בעזרת פלוגות-הלילה שלו, אותן הקים במסיגרת ההגנה, לפני מלחמת-העולם.